

Vprašanja!

- 1. Besedilo umestite v literarno obdobje in ga povzemite.*
- 2. Označite Črtomira v Uvodu in Krstu, poiščite podobnosti in razlike.*
- 3. Opredelite se do Črtomirjeve odločitve za krščansko vero, svojo odločitev ustrezno utemeljite.*
- 4. Napišite svoje mnenje o položaju vere, vernikov v današnji družbi, so drugače misleči tudi danes preganjani, kot je bil Črtomir?*
- 5. Povzemite svoje misli in zaključite.*

1. *Krst pri Savici* je nacionalna zgodovinsko-epska pesnitev Franceta Prešerna, ki ga je posvetil umrlemu prijatelju Matiji Čopu.
Pesnitev je sestavljena iz treh delov:

1. Posvetilni sonet Matiji Čopu
2. Uvod
3. Krst

Uvod govori o pokristjanjevanju Karantancev v 10. st., zato je vodilni motiv boj med kristjani in poganskimi Slovani. Boj se odvija na Ajdovskem gradu pri Bohinjski Bistrici. Glavni osebi sta vodja poganov Črtomir in krščanski vojvoda Valjahun.

Uvod lahko razčlenimo na tri dele:

1. del sestavlja prvih 10. kitic, ki opisujejo stanje pred odločilnim bojem - brezupno obkoljenost.
 2. del sestavlja naslednjih 7. kitic, ki zajemajo Črtomirov govor.
 3. del sestavlja 9. kitic, ki opisujejo nesmiselni boj.
- Zadnji dve kitici sta epilog, ki umirja dogajanje in opisuje neposredne posledice boja.

Uvod sestavlja 26. kitic, prvih 25 je trivrstičnih (tercine), zadnja pa je štirivrstična (kvartina).

Krst

Zadnji del opisuje Črtomira pod slapom Savica. Glavni osebi v tem delu sta Črtomir in Bogomila. Tu ne gre več za domovinsko temo ampak opisuje junakovo osebno problematiko. Črtomir je nameraval narediti samomor, zaradi zmage krščanstva nad njegovimi ideali. Preprečil ga je spomin na Bogomilo. Zaljubljenca se ponovno srečata. Bogomila je že kristjanka, zato svetuje še Črtomiru naj se krsti, da se krvavi boji končajo. Črtomir se krsti in odide v Oglejski samostan.

Zadnji del Krsta ni več le epski ampak je hkrati tudi lirski, saj pesnik doda tudi čustva, v momentih pa je tudi dramatična.
To lahko opazimo predvsem v zadnji polovici, ko dobiva obliko dialoga med Črtomirjem, Bogomilo in duhovnikom.

2. Ime Črtomir pomeni tistega, ki črti mir ali tisti, ki je bojevnik.

Uvod Črtomira prikazuje z ene same strani. Kot svobodoljubnega, neustrašnega voditelja in bojevnika, verujočega v svobodo, neodvisnost in samostojnost Slovencev kot temeljni pogoji za njihov obstanek.

V Krstu se lastnostim iz Uvoda pridružijo nove, nekoliko drugačne poteze. Med njimi je glavna ljubezen do Bogomile. Ta ljubezen je silna, zmožna prevladati vse druge junakove težnje. Ta zmožna prevlada se pokaže v tem ko Črtomir hoče narediti samomor, vendar tega ne stori zaradi lažnega upa na ljubezensko srečo z Bogomilo. Posebna Črtomirova lastnost, ki se pokaže v Krstu je njegova svobodomiselnost. Stari bogovi, v katere je verjel so mu bili le simbol slovenske samostojnosti.
Zato moramo njegov prestop v krščansko vero razumeti kot dejanje, ki ne temelji na resnični notranji veri, ampak na stori to iz ljubezni do Bogomile.

3. Črtomir, ki ga Prešeren ves čas predstavlja kot trdnega in neustrašnega bojevnika, se ukloni želji svoje ljubezni in se da krstiti. S tem pravzaprav izbriše svojo pogansko

preteklost in ovrže postavo očetov. Tako dokaže, da je pripravljen tudi popuščati. S tem je že vse vredno, ampak če gre za odločitve o svojem verskem prepričanju in o poteku lastnega življenja, se pač malo zamislim. Kako je dopustil, da je nekdo drug odločal o poteku njegovega življenja? Ali je bil tako na dnu z moralo in egom, po tem kar mu je povedala Bogomila? Očitno, saj bojevnik njegovega kova ne bi smel popustiti tako, saj je vendar šlo za njegovo življenje. Na njegovem položaju bi jaz raje naredila samomor, kot da bi se dala krstit.

4. Dogajanje je postavljeno v 8.st., v čas pokristjanjevanja Slovencev. To je čas, ko je bilo krščanstvo že domala edina vera v Evropi. Pojavljali so se zametki fevdalne ureditve, na kar kaže tudi to, da je Prešeren večkrat omenil neke gospode, ki naj bi podjarmili našo deželo. Krščanstvo se ni več širilo samo od sebe, zaradi svojega nauka, ampak so ga nekateri hoteli širiti zaradi lastne varnosti in udobnosti. Če je namreč več različnih ver skupaj, potem vedno obstaja nevarnost, da bo prišlo do spopadov; če je na istem prostoru le ena vera, težko pride do večjega konflikta. Očiten primer je Bosna in Hercegovina, kjer so prisotne tri vere.

5. Prešeren bi lahko zaključil povsem drugače, z bolj junaškim koncem, vendar ga je zaključil tako kot ga je verjetno zaradi izkušenj iz svojega življenja. V pesnitvi je ves čas prisotna iskrica upanja, tako kot je Prešeren ves čas upal na srečo v posmrtnem življenju, na kar me napelje verz v posvetilnem sonetu Matiji Čopu.